

• ТЕАТР

МАГІЯ СВІТЛА

• Вірляна Ткач у Харківському художньому музеї, 2019 р. Фото Вальдемарта Клюзка

7 -16 березня в нью-йоркському театрі La MaMa
відбудеться лялькова вистава Мистецької групи «Яра» The Magic of Light

У серпні 2019 року Вірляна Ткач, художня керівниця Yara Arts Group з Нью-Йорка, відвідала Харківський художній музей. На стінах однієї з вузьких зал висіли малюнки – портрети, краєвиди, сцени українського побуту – у скляних рамках. Автором чорно-білих рисунків був Порфирій Мартинович...

• Лялькар Том Лі з... Порфирієм Мартиновичем

Незадовго після того візиту Вірляна прочитала книгу Тараса Філенка про уславленого українського композитора Ми-

• Відомий бандурист Юліан Китастиий. Фото Павла Терехова

колу Лисенка. В ній ішлося про концерт кобзаря Остапа Вересая 1875 року, для якого Мартинович створив ілюстрації-проекції. Саме цей концерт з ряду «Слов'янських етнографічних концертів» Лисенка вперше представив міжнародній публіці старовинні українські думи у виконанні Вересая.

Порфирій Мартинович навчався мистецтву в імперській академії, залучав у свою творчість українські наративи. Його твори презентувалися завдяки новій технології

XIX століття – магічному ліхтарю, який дозволяв проектувати зображення, намальовані на скляних дощечках. Перевернуте зображення вставлялося в камеру, на яку направлявся промінь Драммондового світла – сценічне освітлення XIX століття. Яскраве світіння

досягалося завдяки киснево-водневому полум'ю, яке спрямовувалося на вапняний циліндр. Таким чином, малюнки Мартиновича перетворилися на проекції-ілюстрації до дум Остапа Вересая.

Микола Лисенко мав за мету звернути увагу міжнародної публіки на цінність і самобутність української культури. Проте, концерт також привернув увагу імперської влади – незадовго після концерту Лисенка імператор Олександр II підписав Емський указ (1876), яким заборонив українську мову в публічних виступах.

Влада також стала на художньому шляху Мартиновича, і художник був змушений залишити академію. І, зачарований українською культурою, почав збирати та вивчати фольклор, перейшовши на стежку етнографа.

Історія художника та кобзаря, чії долі зійшлися в 1875 році, зображена у виставі The Magic of Light («Магія світла») – новій постановці мистецької групи «Яра». Вона показує як тавро колонізації залишило слід на особистій долі Порфирія Мартиновича та багатьох інших українських митців – його сучасників і наступників.

The Magic of Light – лялькова вистава. Історія давниною в півтора століття оживає на сцені разом з цими дивовижними акторами, які перевтілюються в людських руках. Але чи можуть ляльки промовляти до глядачів на складні теми? Багато років тому, після відвідин вистави традиційного лялькового японського театру бунраку в японському товаристві Japan Society NY, Вірляна Ткач переконалася, що можуть. Навіть краще, ніж живі сценічні актори, вони здатні передати емоційно-складні історії й сформувати ставлення до складних подій.

Олена Циганкова

The Magic of Light поєднує українські епічні пісні та думи, які виконує бандурист Юліан Китастиий, а також поезію, перекладену Вірляною Ткач та Вандою Фипс.

Ляльки для вистави та сцену-вертеп створили лялькар Том Лі, різьбяр Кевін Вайт та дизайнерка Андреа Мінчич. Тіньові ляльки і відео-дизайн – Лінди Вінгертер.

Лялькових персонажів озвучують Юліан Китастиий та Том Лі. Двомовну виставу було створено Вірляною Ткач, Юліаном Китастиєм та Томом Лі.

Запрошуємо!